

Kitüntetések

Tegnap, kedden a Csongrád megyei tanács épületében rendezett bennsőséges ünnepségen dr. Perjési László, a megyei tanács elnöke kitüntetésekkel adta át, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának megbízásából. Nyugdíjba vonulása alkalmából az Elnöki Tanács a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta Halmdgyi Ivánnának, a makói Várhelyi Kálmán általános iskola igazgatójának. Ugyancsak nyugdíjba vonulása alkalmából részesült kitüntetésben dr. Csillag Ferenc, a hódmezővásárhelyi tanács kórházának osztályvezető főorvosa és dr. Soós István, a megyei gyógyszerári központ gazdasági igazgatója, akiknek dr. Perjési László, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát nyújtotta át. Az érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki Balázs Mártont, a Csongrád megyei Temetkezési Vállalat igazgatóját is, akinek a kitüntetést Kovács Imre, a megyei tanács általános elnökhelyettese adta át december 7-én, a vállalat fennállásának 25. évfordulóján rendezett ünnepségen.

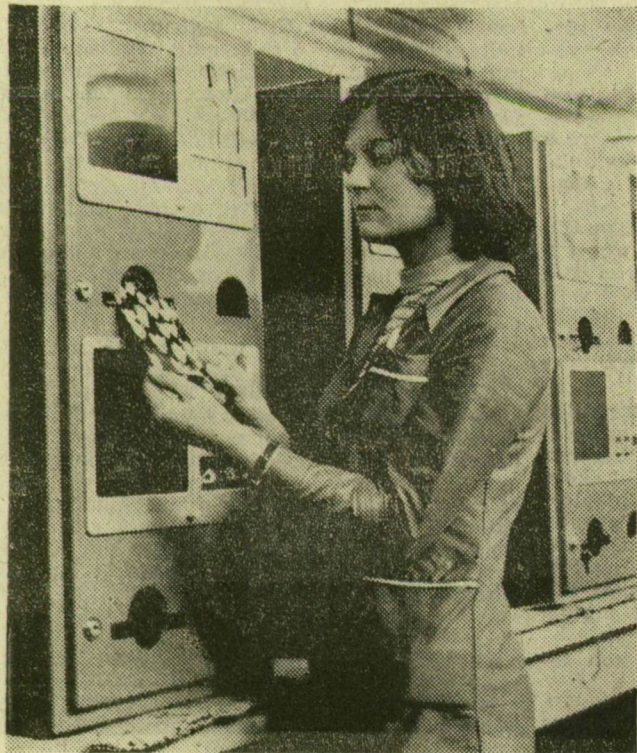
Sokéves, kiemelkedő munkájukért és példamutató magatartásukért a megyei tanács elnöke a szegedi tanács két dolgozójának Megyei városi tanácsosi címet adományozott. Az ezt tanúsító oklevelet a tegnapi ünnepségen adta át dr. Perjési László Váci Józsefnek dr. Bori Etelkának, a városi tanács fő mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya csoportvezetőjének és Városi Ilonának, a pénzügyi osztály csoportvezetőjének.

Az ünnepségen részt vett Papp Gyula, a városi tanács elnöke és dr. Forgó István, a makói városi tanács elnöke is.

Szülő-nemesítés

Heves megye történelmi borvidékein megkezdődött a szőlőoltvány-készítés. A Mátra alján, több gazdaságban már nagyüzemi keretek között, hatalmas csarnokokban dolgoznak, és sok millió vad-alanyt párosítanak nemes vesszővel.

Mérleggyári újdonságok

Hazánk egyedüli mérleggyárában, a hódmezővásárhelyi Metripontban, mindinkább rátérnek az elektronikus és egyéb korszerű berendezések gyártására. Újdonságaik között szerepelnek a szovjet megrendelésre készülő festék-adagoló mérlegek, amelyek automatikusan, az előírt keverési arányban adagolják a festékanyagokat. Csehszlovákia részére pedig a pénzérme bedobása után gombnyomásra működő képeslap automatákat szállítanak. Képünkön: az új típusú képeslap automata.

Szaktanulmányok középiskolája

Érettségit szerezhetnek — A jelentkezés feltételei

Már több mint tizenegyezeren tanulnak a szaktanulmányok középiskolájában. Ugy látszik, bevált ez az idén indult oktatási forma. A munka mellett továbbtanulni vágyó fiataloknak a szaktanulmányok középiskolájában hároméves, szakközépiskolai érettségivel záruló esti és levelező tagozatokat szerveztek. A képzés célja: a már szaktanulmány-képesítéssel rendelkező dolgozók korszerű általános műveltséget szerezhessenek, lehetővé váljék az érettségi megszerzése.

Az általános iskola VIII. osztályát elvégzett, szaktanulmány-képesítéssel rendelkező és munkaviszonyban álló dolgozók iratkozhatnak be ebbe a középiskolába. A tanácsok művelődési osztályainak különleges engedélyével a munkaviszonyban nem állók — a gyermekes anyák például, az egészségügyi okok miatt otthon dolgozók — is jelentkezhetnek ebbe az intézménybe. Felvételi vizsgát nem kell tenniük.

A sikeres érettségi vizsgával megszerzett bizonyítvány

ugyanazokat a jogokat biztosítja, mint bármelyik középiskolai érettségi bizonyítvány. Tehát a középiskola végzettséghez kötött munkakörök ezrelébe betölthetők. A szakmai gyakorlat után megszerezhető a technikai minősítés, illetve sikeres felvételi vizsga esetén a különböző felsőfokú oktatási intézményekbe is jelentkezhetnek a középiskolát elvégzett hallgatók.

A szaktanulmányok középiskolájának feladata az általános képzés: a beiratkozottak lehetőleg végezzék el mind a három évet. Igyekeztek a tananyagot úgy kidolgozni, hogy a felkészüléssel különbségeket lehetőleg kiiktathassák. Az első évfolyam óráin nagy szerepet kap például az alapfogalmak ismertetése, áttekin-tése.

A szaktanulmányok középiskolájának különböző képzési formái működnek. Lehet esti — heti háromnapos —, levelező — heti egy- vagy kétnapos — tanfolyamokra jelentkezni. Van mód az önálló tanulásra, illetve az ezzel járó magánvizsgára is.

Az értelmiség szerepe a közművelődésben

TIT elnökségi ülés

Elnökségi ülést tartott tegnap, kedden a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezete a Károlyi utcái klubban. „Az MSZMP KB határozata a közművelődésről és a TIT feladatai” címmel dr. Kiszely György egyetemi tanár, a társulat megyei elnöke tartott előadást. Dr. Bod Péter igazgató főorvos a Szentos járási városi szervezet 1973–74. évi ismeretterjesztő tevékenységéről tartott tájékoztatót, végül Kiss Sándor, a közgazdasági szakosztály elnöke a közgazdasági ismeretterjesztés fő feladatait, és a szakosztály elmúlt évi tevékenységét elemezte.

Dr. Kiszely György elő-

adásában megjelölte azokat a feladatokat, amelyek a közművelődési határozat végrehajtásában az ismeretterjesztő társulatra hárulnak. Kiemelte, hogy bár napjainkban rendkívül fontosnak van a szakmai továbbképzésnek, ez azonban nem elsősorban a TIT feladata. A szakmai képzésen túl egyre többükben fogalmazódik az igény a tudás általános fejlesztésére. A társulat célja egyértelműen ezeknek az igényeknek szerezni, és tudományosan megalapozott kielégítése. A TIT az ismeretterjesztés során általános világszemléletet alakít, és fejleszt, tevékenységének középpontjába tehát a világnézet nevelést kell állítania. Az előadó hangsúlyozta: a társulat jelenleg azokat az értelmiségi vagy értelmiségi munkakörben dolgozó tagokat tömöríti, akik világosan látják az említett feladatokat. A további cél az, hogy az értelmiség legkülönbözőbb csoportjait mozgósítsa, nagyobb részvételre buzdítson, az ismeretterjesztés társadalmi mozgalommá váljon. A társulat előtt álló feladatokat jól jelzi néhány számadat. A megyében tízezer felsőoktatási végzettségű és ötezer oklevéllel nem rendelkező, de értelmiségi munkakörben dolgozó közül 900-an tagjai a TIT-nek. A társulat újszerű, elsősorban a közművelődési határozatból adódó feladatai megkövetelik a taglétszám nagy arányú növelését.

Távolság fényévekben

Munkásközönség, munkáshangversenyek. Kultúrhistoriai vezényszavak a Tanácsköztársaság relikviáiból. Egy korán jött, beteljesületlen, de vágyaiban tüneményes kultúrrövidlátás s háttér-szavak emlékei. Mitől hát, ha ma is időszerűek? Három évtized, emberöltő óta, bő fél századdal azután is, hogy Juhász Gyula ennek az újságnak 1919 májusi számában írta le: „A munkásság nélkül nem lehet többé reális politikát csinálni ezen a világon.” A munkásművelődés ügye azóta aktuális igazán, hogy munkáshatalomból, tehát politikából táplálkozik. Hogy csak a legutóbbi, még tisztafriss dokumentumból, a pártkongresszus irányelveiből idézzük: „fordítsunk különös gondot a munkásközönség kultúrájára.” Hajdanán Móricz, az író, új közönséget: gyári munkásokat üdvözölt a plüssszatúr pályókban, hol a szem csak az előkelőségek látványához szokott. De említhetném a tudós Mórát vagy Juhászt, a halk szavú poétát, akkortájt szervezték felvillanyozva a munkások színelőadásait, hangversenyait Szegeden.

A szervezésről szólva: ma is elkélne. A Valóság közli egy szociológiai vizsgálat dél-dunántúli tapasztalataiból: „a felnőtt korú hangversenylátogatók körülből fele arányban a vezető értelmiséghez tartoznak. Az új, fiatal közönség között határozottan szaporodik a fizikai dolgozók gyermekeinek száma. Pécs felnőtt közönségében 16,5 százalékos munkásszarmazás, a pécsi diákbérletek között 26,3 százalék! S még jellemzőbb a kép, ha összevetjük az azal a ténnyel, hogy a pécsi felnőtt közönség soraiban mindössze 1,1 százalék a fizikai dolgozó.” Ez utóbbi, kissé lehangoló adatban, sajnos, közősek vagyunk. Ami viszont a fiatalokat illeti, a szegedi helyzetképből még a biztató ígéret, az ifjú közönség is hiányzóbb. Bár a bérletszámok az elmúlt évadban még a statisztika jótékony fátylát borították a megszépített valóságra, idén fellebbent a fátyol: a koncertnapról elmaradtak a szaktanulmányok műsorai, a diákok nem vették meg a színházi bérleteket sem. Közelmúltban népi ellenőrk vizsgálták a diákok szabad idejét, jelentésükben szerepelt az 1973–74-es tanévről: „a szaktanulmányok közül csaknem minden harmadiknak színházbérlete és minden hetediknek hangversenybérlete van.” Már nincs. A jövő munkásközönségétől éppoly idegen a város koncertélete, mint a jelen munkásközönségtől. A filharmonia felnőtt bérletei között nem találunk fizikai dolgozókat. A párt városi végrehajtó bizottságának tavaszi állásfoglalása tiszta vizet öntött a pohárba: „Szeged hangversenylátogató közönségét az értelmiség zenében műveltebbjei, szakmabeliek és középiskolások, kis számban egyetemisták alkotják. Az üzemi és egyetemi ifjúság hangversenyeinkre nagyon kis számban jár, a komoly zene iránti érdeklődése csekély. Szükséges előbbre lépni...”

Valóban szükséges, de merre? A kérdés annál igazmasabb, hogy a jelekből ítélhetően éppen visszafelé léptünk. Munkásokat a szímfonikus matinékon csak addig látni, míg berendezik a pódiumot. Odalentől, a nézőtérrel eltűntek. Ki emlékszik rá, voltak ott valaha? Bármily furcsa, hangversenyeinkben a munkások csak pultokat tologat, zongorát görget ki-be, színpadot dekorál. Az élő művészet nagy tárházából a komoly zene került legmesszebbre a munkásközönségtől: a távolságot fényévekben mérhetnénk. Mégsem igaz, hogy évtizedek óta mítmem változott a helyzet. Valamikor a hatalomból kiszorított munkások szorultak ki a művészet élvezetéből, ma a hatalmat gyakorló munkásokat hiányoljuk az élő művészet közönségsoraiból. Az alap helyzet tehát éppen fordított. Vagyis az okok háttéréből kiszűrhetetlen a múlt, az örökség, magunkkal hoztuk, főlzármolásához a kultúránk három évtized, többannyi is édeskevé. Jól lehet fölött azóta egy generáció, iskolákat járt, úgy-ahogy zenét is tanult, s mi büszkén emlegetjük zenepedagógiánkat, mely valóban sokat pótolhatatlan.

ból. Am elvárható vajon az egészségesebb táplálkozás attól, kinek napi falatja a zsíros kenyér, szalonnával? Aki a kaviárt bélyegmárkának hiszi, nem rendel az étlapról teknőclevest. Hogyan sejtethet valaki, pusztán, mert mondják neki, hogy a művészet érte születik (általa van), s legfontosabb rendeltetése tartalmasabbá tenni az ő életét? A szellemi táplálékhoz nem szokott (mert nem szoktatott) munkásnak kevés a kiraktnál megmutatni, mi kapható az üzletben. Kiváltképp, mert a művészet ebben a társadalomban nem áru, s hogy még mindig nem közkinés a legszélesebb közönségretegeknek, biztosan nem azért, mert drága. Hanem: mert ismeretlen. A fentebb idézett szociológiai vizsgálat megerősíti: „a koncertjáró közönség jelentős része folytat vagy folytatott aktív zenei gyakorlatot”. Azt jelentené, hogy várjuk be, míg a zenetanulás elterjedt szokássá válik a munkásfiatalok között? Hosszan tartana, mivel a zenetanulás általában nem olyan népszerű manapság, mint tíz-húsz évvel ezelőtt. Valószínűleg csak egészen gyakorlati megoldások segíthetnek.

Beszéltem a Móra szaktanulmányképző intézet igazgatóhelyettesével, Okosán elmagyarázta, miért szüntették meg a színházi és koncertbérleteket. Mert formálisak voltak. „Pironkodtam néhányszor — szabadkozott —, hogy a kétszázötven bérletesünk közül négyen-ötven lézengtek a kifejezetten nekünk szervezett hangversenyeken. Most az osztályfőnökökre bízuk, tárgyalják meg a tanulókkal, mikor, hova menjenek csoportosan. Kiderült, hogy a diákok igénylik a színházat is, a hangversenyeket is, ha szabadon választhatnak. Nem szeretik, ha csupán eszköz látnak bennük adminisztratív intézkedések végrehajtásához.” Meggyőző, bár a közelmúltból példát hallottam a szervezés változataira is. „Ugyanazon a vasárnap délelőttön két diákhangversenyt adtunk a színházban — érvelt a zenész. — Először a vasútforgalmi szakközépiskolásoknak, telt ház előtt, magam vagy tucatnyi pedagógust fedeztem föl a nézőtérben, az ismertetőnek is, a koncertnek is nagy sikere volt. Érezni fenn a pódiumon, ha a lentieket érdekli. Utána a város összes többi középiskolájából vártunk diákokat. Alig jöttek el néhányan, ki-be járkáltak koncert közben, tanárt is csak kettőt láttam. Így unalmas, értelmetlen.”

A felnőttékről, a derékhadról sem szabad lemondani, de a fiataloknál kell kezdeni. Például kamarazenével. A szegedi szimfonikusokból alakult fúvósötös elhatározta, kimegy üzemi munkásklubokba, népszerű számokból rövid műsort ad, összekötőszöveggel, hangszer- és zenei ismeretökkel, kötetlen beszélgetéssel oldva, klubdelutanszerűen. „A hangszerek könnyen szállíthatók, a célunk sem több — magyarázta Nagy Imre, az együttes vezetője —, mint közel kerülni a munkásokhoz.”

Más, a szegedi konzervatóriumban — az örömdetesen föllendült kamarazenei oktatás eredményeképpen — játszik egy vonósnégyes, Weninger Richárd növendékei. Országos fesztiválokat nyertek, külföldi meghívásokat kaptak, néhány hete fölléphetnek a budapesti zeneakadémián is; neves zeneszerzőink áradoztak róluk. Fiatalok. Mi az akadály, hogy üzemi klubokban is muzsikáljanak? Semmi. A kamarazene sajátosságából fakadóan teljesebb hangzásélményt nyújt, s azok a munkásfiatalok, akik a napi műszak után benéznek a büfébe, sört kortyolgatnak, fogadni mernék, zenét is elhallgatnának. Csak szervezés kérdése.

A városi párt-végrehajtóbizottság dokumentuma írja: „Szeged zenei életének hatása alkalmanként országosan, sőt határainkon kívül is érvényesül. Számos zenei intézményünkben jó színvonalú munka folyik, a zenei életben aktívan résztvevők száma magas. Különösen kiemelkedő teljesítményeket produkál néhány együttes.” Lehet hasznosítani. Itt a városban, az úgynevezett fehér foltokon...

Nikolényi István

Dr. Villányi Miklós előadása Szegeden

Szegeden a Technika Házában tegnap, kedden délután dr. Villányi Miklós pénzügyminiszter-helyettes tartott előadást az élelmszergazdaság közgazdasági szabályozórendszerének időszaki kérdéseiről. Befelezésül ismertette a több mint kétszáz résztvevővel azoknak a vitáknak a tapasztalatait, amelyek az V. ötéves tervben várható szabályozó-

rendszer-változásokról foly-

nak. Az eseményen ott volt Kovács Imre, Csongrád megye tanácsának általános elnökhelyettese, Papdi József, a Csongrád megyei pártbizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője, valamint dr. Varga Dezső, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára.

Újabb 36 ezer közlekedési dolgozó munkaideje csökken

Kormányhatározat írja elő, hogy 1975. január 1. és 1977. december 31-e között közlekedési áganként fokozatosan csökkenteni kell vezetni a munkaidő-csökkenést. A dolgozók helyzetét könnyítő rendelkezés végrehajtására a közlekedés sajátos helyzetét figyelembe véve reális terv készült. Január 1-től — mint azt a MÁV vezérigazgatóság és a Vasutasok Szakszervezete bejelentette — valamennyi vasutas törvényes munkaideje heti 44 óra, a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetéhez tartozó ágazatokban pedig újabb több mint 36 ezer dolgozó munkaidejének rövidítésére nyílik lehetőség.